

วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ปีที่..... ฉบับที่..... เดือน..... พ.ศ.

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู

ในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

นายนเรศ ดวงทิพย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 105 คน โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านมุ่งงาน ด้านมุ่งสัมพันธ์ ด้านมุ่งสื่อสาร และด้านมุ่งความฉลาดทางอารมณ์ มาตรการส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านมุ่งความฉลาดทางอารมณ์ รองลงมาคือ ด้านมุ่งการสื่อสาร ด้านมุ่งงาน และด้านมุ่งสัมพันธ์ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ครูเพศชาย และครูเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านมุ่งสัมพันธ์ ด้านมุ่งการสื่อสาร และด้านมุ่งความฉลาดทางอารมณ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านมุ่งงานไม่พบความแตกต่าง โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี มากที่สุด รองลงมา ช่วงอายุ 5 – 10 ปี และ มากกว่า 10 ปีขึ้นไปในภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษา

ความนำ

ในสภาวะปัจจุบัน โลกอยู่ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันกันอย่างสูง ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ และประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลกจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างรุนแรงนี้ โดยกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อันจะเห็นได้ชัดจากปัญหาและสภาพวิกฤติการณ์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าในสภาวะแบบนี้สังคมไทยควรมีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืน มีสันติสุขและสามารถเอาชนะวิกฤติการณ์ด้านต่าง ๆ ที่เรากำลังเผชิญอยู่ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 หน้า 2)

เป็นที่ยอมรับกันว่าบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในทุก ๆ ระดับของสังคม คือ ผู้นำซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อความอยู่รอด สวัสดิภาพ และสันติสุขของสังคมและประเทศชาติทั้งหมด นอกจากนี้ผู้นำยังมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาองค์กรและการจัดการในทุกระดับ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ หรือระดับโลก ส่วนในระดับองค์กรมีการยอมรับกันว่าความสำเร็จขององค์กรไม่ว่าจะเรียกว่าเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ มุ่งงาน มุ่งสัมพันธ์ การสื่อสาร ความฉลาดทางอารมณ์ ประสิทธิภาพหรือประสิทธิผล ล้วนแต่ขึ้นกับภูมิปัญญา ความคิดอ่านและแนวปฏิบัติ ที่สร้างสรรค์ ของผู้นำขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำสัมพันธ์กับการประสิทธิผลของงาน และภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์กร เนื่องจากผู้นำมีความสำคัญ จึงมีแนวคิดและการศึกษาในเรื่องการพัฒนาความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ (Leadership) เกิดขึ้น การบริหารจัดการในการพัฒนาการศึกษาจะให้เกิดผลดีและมีประสิทธิผลสูงย่อมขึ้นกับองค์ประกอบหลายอย่างเป็นต้นว่า การบริหารจัดการที่ดี การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน ผู้บริหารมีอาชีพ และเกิดการพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังขึ้นกับความรับผิดชอบในการทำงานของผู้ร่วมงาน ความกระตือรือร้น ความสามารถของผู้ร่วมงาน ความถนัด แต่สิ่งดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความสามารถของผู้นำหรือผู้บริหารซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุด ผู้นำที่มีความสามารถจะมีอิทธิพลในการจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม ทำงานมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรและสามารถประสานอำนาจความสะดวกในการปฏิบัติงาน

ผู้นำจึงมีความสำคัญยิ่งต่อกลุ่มและการบริหารงาน ความสำเร็จของกลุ่มมีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถของผู้นำซึ่ง (กีวี วงศ์พุทธ , 2554 หน้า 14-15) ได้กล่าวถึงผู้นำ (Leader) ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งต่อความสำเร็จขององค์กร ทั้งนี้ เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องวางแผนสั่งการดูแล และควบคุมให้บุคลากรขององค์กรปฏิบัติงานต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เช่นเดียวกัน (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2559 หน้า 1)

จากความหมายต่างๆ ที่กล่าวมา สรุปได้ว่าภาวะผู้นำจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหรือ การแสดงออกของบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยผู้นำ และผู้ตาม โดยที่ผู้นำจะมีอิทธิพลเหนือผู้ตาม และพฤติกรรมเหล่านั้นจะก่อให้เกิดผลตามที่ผู้นำต้องการ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ที่ทำให้การประเมินคุณภาพโรงเรียนประสบความสำเร็จ ผู้บริหารที่ให้ความสนับสนุนบุคลากรในการทำงาน ให้กำลังใจ ติดตามถามข่าวคราว ทำให้บุคลากรรู้สึกอบอุ่นใจและมีกำลังใจในการทำงาน อีกทั้งยังเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน ผู้บริหารควรเข้าใจกระบวนการ การกระจายงานให้บุคลากรทำงานอย่างทั่วถึง และเป็นที่ปรึกษา สามารถให้คำแนะนำได้เพื่อให้บุคลากรมีความมั่นใจในการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2543 หน้า 61) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นสิ่งที่จะบอกได้ว่า การบริหารงานต่างๆ ของโรงเรียนมีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ผู้บริหารที่มีความสามารถ จะต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำที่สร้างความสัมพันธ์ ประสานความร่วมมือร่วมใจของผู้ร่วมงาน มีทักษะในการสื่อสาร มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง สร้างกลยุทธ์ในการทำงาน ซึ่งอาจมีปัจจัยต่างๆ หลายด้านประกอบกัน แต่วิธีการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนก็เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อรับรู้ของผู้ได้บังคับบัญชาได้ และทำให้เกิดปัญหาการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพตกต่ำ (ดิเรก พรสีมา 2554 , หน้า 1) ศูนย์ประสานงานท่าพระดอนหัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 สำหรับผู้บริหารในพื้นที่ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี จึงทำให้ครูส่วนหนึ่งมักจะวิพากษ์วิจารณ์ถึงเรื่องความมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร เช่น มักจะบริหารงานด้วยระบบการบริหารแบบเดิมๆ ตามความคุ้นเคย ไม่ค่อยยอมรับฟังความคิดเห็นใหม่ๆ ถ้าหลังและไม่มีความเข้าใจในสถานการณ์ด้านการศึกษาในปัจจุบัน

จากสาเหตุดังกล่าว ผู้ศึกษาซึ่งเป็นครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ว่ามีพฤติกรรมภาวะผู้นำ ในด้าน มุ่งงาน มุ่งสัมพันธ์ มุ่งการสื่อสาร และมุ่งความฉลาดทางอารมณ์ มากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถนำ ข้อมูลดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านมุ่งงาน ด้านมุ่งสัมพันธ์ ด้านมุ่งการสื่อสาร และด้านมุ่งความฉลาดทางอารมณ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 175 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าจำนวน 105 คน โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1. ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศและประสบการณ์ในการทำงาน

3.2. ตัวแปรตาม คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านมุ่งงาน ด้านมุ่งสัมพันธ์ ด้านมุ่งการสื่อสาร และด้านมุ่งความฉลาดทางอารมณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Congruence (IOC) และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 โดย

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ข้อมูลส่วนบุคคล เนื้อหาที่จะทำวิจัย และข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครูสังกัดสำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบการศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครูสังกัดสำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยใช้ t-test
4. เปรียบเทียบการศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครูสังกัดสำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Post hot Comparison)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 105 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี มากที่สุด รองลงมา ช่วงอายุ 5 – 10 ปี และ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
2. การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง 105 คน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านมุ่งความฉลาดทางอารมณ์ รองลงมาคือ ด้านมุ่งการสื่อสาร ด้านมุ่งงาน และด้านมุ่งสัมพันธ์ตามลำดับ
3. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ครูเพศชายและครูเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านมุ่งสัมพันธ์ ด้านมุ่งการสื่อสาร และด้านมุ่งความฉลาดทาง

อารมณ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านมุ่งงานไม่พบความแตกต่าง

4. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือด้านมุ่งงาน ด้านมุ่งสัมพันธ์ ด้านมุ่งการสื่อสาร ด้านมุ่งความฉลาดทางอารมณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจะต้องมีพฤติกรรมของผู้นำเพื่อเป็นแบบอย่างและแนวทางในการปฏิบัติให้กับครูในสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีแนวคิดใหม่ๆในการทำงาน เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม และจะต้องจับไวทันต่อเหตุการณ์ต่างๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาจึงต้องรู้จักการให้เกียรติผู้อื่น รู้จักการชื่นชมผู้อื่น มีการให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้อื่นขอความช่วยเหลือและนอกจากนี้แล้วยังต้องรู้จักการพูดโน้มน้าวเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและพัฒนางานทางการศึกษาให้เจริญยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับจักรพันธ์ ไชยยิ่งกฤษศิริ (2552, หน้า 114) จากการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททราชธานี เขต 3 ด้านความฉลาดทางอารมณ์ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจในอารมณ์ของผู้อื่นได้ดีตลอดจนเป็นผู้มีอารมณ์ขันยิ้มแย้มแจ่มใสสำเร็จอยู่เสมอ คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงแต่มีสติปัญญาที่ไม่สูงมักจะประสบความสำเร็จในชีวิตส่วนตัวและการทำงานดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความฉลาดทางอารมณ์สูง ด้านการสื่อสารผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดให้มีการติดต่อสื่อสารภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและหลากหลาย สถานศึกษาไม่อาจบริหารจัดการศึกษาได้โดยลำพังจะต้องมีการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ เข้าใจง่ายนำไปใช้ได้อย่างแท้จริง ด้านการปฏิสัมพันธ์ มุ่งการปฏิสัมพันธ์ภายนอกที่เป็นชุมชนและสาธารณะชนอย่าง

ต่อเนื่องเพื่อรับการส่งเสริมสนับสนุนให้สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานตามบริบทของสถานศึกษา การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญมากในกระบวนการบริหาร เพราะการติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการสื่อสารข้อมูลซึ่งกันและกันและระหว่างบุคคลต่างๆ เพื่อให้ทุกคนเข้าใจในข่าวสารนั้นการสื่อสารที่ดีต้องใช้ทักษะความสามารถในการสื่อสารหากไม่เช่นนั้น แล้วการสื่อสารก็จะไม่สำเร็จทำให้เกิดการเบี่ยงเบนเป็นผลให้ งานมีอุปสรรคปัญหาได้ ด้านการทำงานผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ในเรื่องต่างๆ ดังนั้นความรู้ในสายอาชีพการวางแผนภาวะผู้นำการมอบหมายและติดตามการสนองงานการสื่อสาร การจูงใจการแก้ปัญหาการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านต่างๆคือหลักการและกระบวนการบริหารนโยบายและการวางแผนการศึกษา การบริหารงานวิชาการงานธุรการงานการเงินพัสดุบุคลากรกิจกรรมนักเรียนการประกันคุณภาพ การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ถือว่าเป็นกระบวนการพัฒนาในรูปแบบของการทำงานอันจะส่งผลให้ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ใหม่ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสมจิต จันทรเทีย (2543 อ้างถึงในจรัสศรี หนูเผือก, 2552 หน้า 33) พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย ในภาพรวมครูผู้สอนมีการรับรู้พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านมุ่งมั่นและมุ่งมั่นสัมพันธ์ว่าได้ปฏิบัติเป็นครั้งคราว ส่วนความคาดหวังนั้น ครูผู้สอนคาดหวังให้ผู้บริหารปฏิบัติบ่อยครั้ง ทั้งสองด้าน สำหรับผู้บริหาร ได้รับรู้และคาดหวังว่า ผู้บริหารปฏิบัติบ่อยครั้งทั้งสองด้านทั้งด้านมุ่งมั่นและมุ่งมั่นสัมพันธ์ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ในด้านเพศ โดยภาพรวมและรายข้อพบว่า ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากครูเพศหญิงมีการพบปะพูดคุยกับผู้บริหารมากกว่าครูเพศชาย ครูเพศหญิงใช้การสื่อสารโดยการพูดคุย แลกเปลี่ยน กับผู้บริหารมากกว่าครูเพศชาย เพราะในปัจจุบันสังคม วัฒนธรรมรวมถึงค่านิยมต่างๆ เปิดโอกาสให้กับครูเพศหญิงมากขึ้น ซึ่ง

แตกต่างจากสมัยก่อนที่ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้กับครูเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สนั่น หันทอง (2552, หน้า 87) ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 พบว่า ครูที่มีเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่างกัน เนื่องมาจาก วัฒนธรรมและค่านิยมดั้งเดิมที่ยังไม่เปิดโอกาสให้เพศหญิงเข้ามามีส่วนร่วมในงาน ด้านต่างๆของโรงเรียนและผู้บริหาร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สว่าง เสวกวิหारी (2554 หน้า 55) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารในวิทยาเขต โขติเวชพบว่า เพศหญิงมีความสัมพันธ์ กับผู้บริหารอยู่ในระดับสูงทั้งนี้อาจเป็นเพราะในหน่วยงานมีบุคลากรที่เป็นเพศหญิงเป็น ส่วนมาก ในลักษณะงานบางชนิดพบว่าเพศหญิงมีความสำเร็จของงานมากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหาร เพราะเพศหญิงมีความทะเยอทะยานในการทำงานมากกว่าเพศชาย

3. ผลจากการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในกลุ่มเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานซึ่งแบ่งเป็น ต่ำกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป โดยรายด้านและ ภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันการศึกษาวิชาชีพครู ได้มีการให้ ความสำคัญและเน้นกระบวนการต่างๆที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อ สถานศึกษาและต่อตนเองเช่น ทักษะการสื่อสาร การทำงาน การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการ ให้ตนเองมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง กับเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ จรัสศรี หนูเผือก (2552 หน้า 56) ผลการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาอำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรีผลการวิจัย พบว่าบุคลากรมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นราย พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไป หาน้อยดังนี้คือด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านการมีหลักการบริหารด้านการมีการวางแผน ด้านการมี ความยืดหยุ่นด้านการมีการบริหารงานบุคคลด้านการมีวัตถุประสงค์และด้านการมีหลักการ ปกครองเป็นต้น ผลการวิจัยยังพบว่าบุคคลที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเปิด โอกาสให้ครูใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระมีการวางแผนงานอย่างมีระบบสร้างบรรยากาศ ในการทำงานอย่างเป็นกันเองไม่เข้มงวดจน สิทธิและเสรีภาพในการทำงานสนับสนุนให้ บุคลากรพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงานสนับสนุนให้ครูมีโอกาสเข้าร่วม ประชุมสัมมนาหรือลาศึกษาต่อนอกจากนี้ผู้บริหารยังให้เกียรติผู้ร่วมงาน ยอมรับใน

ความสามารถกำหนดงานในหน้าที่ให้รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสมให้ความเสมอภาคโดยไม่แบ่งแยกไม่ว่าจะมีประสบการณ์มากหรือประสบการณ์น้อย ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของวาสนา บุญประเสริฐ(2547,บทคัดย่อ อ้างถึงใน จักรพันธ์ ไชยยิ่งกฤษศิริ,2552 หน้า 38)ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรี โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธรผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำกิจสัมพันธ์และด้านมิตรสัมพันธ์ของผู้บริหารสตรี โรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำด้านกิจสัมพันธ์และด้านมิตรสัมพันธ์ของผู้บริหารสตรี โรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร ภาพรวมและรายได้ไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับชูจิตร พันธุ์ประเสริฐ (2545 อ้างถึงในจรัสศรี หนูเพือก,2552 หน้า 38)ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูต่อการเป็นผู้นำของผู้บริหาร สตรีมโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยศึกษาในเจ็ดด้านคือด้าน การมีความคิดริเริ่มด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไขด้านการให้การช่วยเหลือด้านการ โน้มน้าวจิตใจ ด้านการยอมรับนับถือด้านการประสานงานและด้านการเข้าสังคม ผลการวิจัยพบว่าครูเพศชาย และครูเพศหญิงที่มีประสบการณ์มากและน้อยมีความพึงพอใจต่อลักษณะความเป็นผู้นำของ ผู้บริหารสตรี โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานครซึ่ง จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือและสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันในการปฏิบัติงานให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาพฤติกรรมผู้นำของตนเองในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นที่ต้องการของ ครู เพื่อการบริหารงานมีประสิทธิภาพสูงสุดกับสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความต้องการของครูที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้าน อื่น ได้แก่ ด้านการเข้าสังคมได้ดี ด้านการปรับปรุงแก้ไข และด้านการประสานงาน

2.2 ควรศึกษาความต้องการของครูที่มีต่อที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการประสานงาน

เอกสารอ้างอิง

จรัสศรี หนูเผือก. (2552). ความพึงพอใจของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต:มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

จักรพันธ์ ไชยยิ่งกฤษศิริ. (2552). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต:มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ธัญญ์นรี ตันติภักดิ์. (2556). พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต:มหาวิทยาลัยนอร์ธกรุงเทพ.

นัฐกานต์ รักชนบท. (2556). การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาใน อำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยบูรพา.

บัณฑิตย์ ทุมเที่ยง. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

พนิดา งามขุนทด. (2550). ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ศักดิ์ ชุ่นกลาง. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สวาท เปี้ยปลูก. (2550). ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจังหวัดลำปางตามความคิดเห็นของครู. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

สาคร เนียมบุญเจือ. (2550). ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.

สุมาลา งานไว. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในงานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ดำรง ไสแสง. (2550). แบบภาวะผู้นำและความพึงพอใจของครูที่มีต่อแบบภาวะผู้นำโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุบลราชธานี เขต 1. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สำราญ แสงจันทร์. (2551). ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามความต้องการของครู อำเภอนาทวี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

นัฐกานต์ รักชนบท. (2556). การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาใน อำเภอกะเจิง จันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยบูรพา.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). ค้นหามื่อวันที่ 17 มกราคม 2560. จากเว็บไซต์ <http://www.ddd.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. ค้นหามื่อวันที่ 17 มกราคม 2560. จากเว็บไซต์ <http://www.sukhothai.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). ค้นหามื่อวันที่ 17 มกราคม 2560. จากเว็บไซต์ <https://www.mwit.ac.th>